

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE STUDII EUROPENE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI STUDII
EUROPENE**

TEZĂ DE DOCTORAT

Rezumat

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

Prof.Univ.Dr. Sergiu Mișcoiu

PhD. STUDENT:

Miron Ioana Mădălina

CLUJ-NAPOCA

2025

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE STUDII EUROPENE**

**ȘCOALA DOCTORALĂ DE RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI STUDII
EUROPENE**

**NAȚIONALISM ȘI XENOFOBIE ÎN RUSIA POST-SOVIETICĂ:
MIȘCĂRILE SKINHEAD ȘI NASHI**

Rezumat

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
Prof.Univ.Dr. Sergiu Mișcoiu**

**PhD. STUDENT:
Miron Ioana Mădălina**

**CLUJ-NAPOCA
2025**

Cuprins

Listă de abrevieri	6
Rezumat.....	8
Mulțumiri.....	9
Introducere.....	10
I. Înțelesul naționalismului și xenofobiei.....	20
1.1. Definiția naționalismului și xenofobiei.....	26
1.2. Folosirea termenilor „națiune” și „naționalitate”.....	30
1.3. O comprehensiune rusă a naționalismului.....	33
1.4. Conceptul de idee rusă.....	44
1.5. Definiția radicală a rusității/ <i>rusism</i>	48
II. Clasificarea naționalismului rus.....	52
2.1. Imperiul Rus 19 th secolul: „Naționalismul prosperă”	53
2.2. Uniunea Sovietică 20 th Secolul Naționalismul rus sub aspectul patriotismului sovietic „Naționalismul s-a schimbat”	63
2.3. Rusia post-sovietică, sfârșitul anului 20 th secolul.....	77
2.4. Rusia contemporană 21 st secolul: Naționalismul sub regimul lui Putin.....	90
III. Fenomenul „Skinheads” ruși: voci ale procesului de de-democratizare.....	112
3.1. Descrierea mișcării și fundalul acesteia.....	114
3.2. Trăsături și influențe ideologice pe scena anilor 90 din Rusia.....	121
3.3. Diseminarea informațiilor, recrutarea și mobilizarea.....	127
3.4. Faptele distructive ale mișcării Skinhead.....	136
3.5. Sunetul urii: muzica neo-nazistă.....	148
IV. Mișcarea Politică de Tineret <i>NASHI</i> : drumul către democrația gestionată.....	152
4.1. Descrierea mișcării și fundalul acesteia.....	155
4.2. Recrutare, mobilizare și propagandă analizând site-ul lui Nashi.....	160
4.3. Proiectele politice ale lui Nashi.....	179
4.4. Caracteristici ideologice și influență asupra scenei anilor 2000 din Rusia.....	183
4.5. Rolul lui Nashi în procesul de construire a națiunii și în politica externă a Rusiei de după 1991.....	187
V. Concluzii.....	193
Anexe	

Anexa 1	201
Anexa 2	204
Anexa 3	207
Bibliografie.....	210

Abstract

Teza de doctorat examinează cele două concepte de bază ale naționalismului și xenofobiei și modul în care acestea influențează mișcările politice ale tinerilor Skinheads și Nashi, pe care le-am ales ca studii de caz pentru această teză, precum și semnificația critică a acestor mișcări de tineret în societatea rusă actuală. Următoarele întrebări de studiu se referă la apariția naționalismului și xenofobiei în rândul acestor două mișcări de tineret: Ce a dus la creșterea xenofobiei și naționalismului în rândul tinerilor ruși din Rusia post-sovietică? Ce rol a avut mișcarea de tineret Skinhead în procesul de de-democratizare a Rusiei după Uniunea Sovietică? Cum a pregătit organizația politică de tineret Nashi calea pentru o democrație gestionată în Rusia post-sovietică? Ipoteza se bazează pe rolul pe care aceste două mișcări de tineret l-au jucat în procesul de de-democratizare în Rusia post-sovietică, precum și pe faptul că, în timpul procesului de de-democratizare, aceste mișcări au dezvoltat mesaje atrăgătoare, anunțuri, discursuri și activități pentru tinerii ruși post-sovietici pentru a-și câștiga sprijinul și a-și transforma formele și structurile organizaționale într-un mod care să le permită să-și atingă obiectivele. Metoda calitativă a implicat un interviu cu un fost membru al mișcării Skinheads și am interpretat limba folosită pe site-ul mișcării Nashi. M-am uitat prin documentația mișcărilor luate în considerare, cum ar fi grupul public VKontakte al mișcării Skinheads și site-ul mișcării Nashi, unde am putut studia broșurile lor. O altă metodă utilizată pentru a completa această lucrare a fost un interviu structurat realizat pe platforma VKontakte. Într-o anumită măsură, interviul mi-a permis să obțin cunoștințe despre diferite aspecte ale mișcării Skinheads și să înțeleg experiența acestei persoane în interiorul mișcării. Am examinat datele numerice produse de centrul SOVA care au apărut lunar în ceea ce privește activitățile și atacurile xenofobe ale mișcării Skinheads, precum și evoluția actuală a mișcării în Rusia. În concluzie, voi putea demonstra că aceste două mișcări naționalist-patriotice de tineret au făcut parte integrantă din societatea post-sovietică. Statul semi-autoritar din Rusia justifică obiectivele mișcărilor naționaliste de tineret pur și simplu prin faptul că sunt obiectivul lor principal. Analiza acestor două studii de caz contribuie la înțelegerea traiectoriei mișcărilor de tineret care s-au abătut de la calea planificată inițial către democrație către un viitor imperialist și restalinizarea statului rus.

În urma tulburărilor și instabilității cauzate de căderea Uniunii Sovietice în anii 1990, mișcările de extremă dreapta au proliferat. Impulsate de un val uriaș de nostalgie pentru imperiu, statutul de mare putere și economia URSS, aceste mișcări sunt puțin mai mult decât simptome ale unei boli care a recidivat odată cu pierderea acestei poziții. Mișcările de tineret

Skinhead și Nashi folosesc o retorică în stil nazist, precum și componente xenofobe (anti-ruse), antisemitism și naționalism șovin. Aceste două mișcări au moștenit elemente abordate de predecesoarele lor, mișcările slavofile și Black Hundred, cum ar fi supremația albilor și faptul că rușii sunt descendenți dintr-o rasă pură nordică, iar rolul lor este de a apăra această rasă de tot ceea ce poate provoca degradarea și decăderea acesteia. Mișcarea Skinheads a apărut pentru prima dată în Anglia în anii 1960 ca o mișcare axată pe o nouă abordare a modei. Membrii acestei mișcări se adunau exclusiv în scopuri recreative. Atât mișcarea Skinheads din Anglia în anii 1960, cât și mișcarea Skinheads din Rusia post-sovietică au apărut ca o reacție la schimbările economice radicale. Deși au început ca o sursă de divertisment, numărul lor de membri a crescut în etape, devenind în cele din urmă o voce a clasei muncitoare în fața unei lumi în schimbare din punct de vedere economic, politic și cultural. Destrămarea Uniunii Sovietice și primele alegeri legislative din Rusia post-sovietică din 1993 i-au dezamăgit pe cei care au pledat pentru ca Rusia să ia calea democrației. Anii 1990 au văzut ascensiunea mișcării sociopolitice cunoscute sub numele de neonazism. Această organizație neonazistă din Rusia a câștigat popularitate după cel de-al Doilea Război Cecen, care a dus la o serie de atacuri motivate de ură împotriva imigranților. În anii 1990, supremația albă a apărut ca un fenomen în rândul extremiștilor de dreapta cu ideologia neonazistă din Rusia. Al Doilea război cecen a alimentat focul, în special în rândul membrilor mișcării skinhead. În plus, sintaxa imperialistă și stalinistă a noii administrații prezidențiale, precum și lipsa de monitorizare a acestor formațiuni extremiste de către autorități, au contribuit la o creștere semnificativă a numărului de membri și a atacurilor motivate de ură. Perioada anilor 1990 marchează separarea Rusiei în ruși și non-ruși.

Fundamentul teoretic al acestei teze descrie principiile și fenomenele care stau la baza mișcărilor precum Skinheads și Nashi și explică proliferarea discursului imperialist și stalinist bazat pe ideea identității rasei ariene și a supremației albe în rândul membrilor mișcării Skinheads, în special în Rusia post-sovietică, când teoria darwinistă și succesul armatei ruse în timpul celui de-al Doilea Război Mondial susțineau ideea de supraom și rasă supremă. Cercetarea contribuie la o înțelegere mai profundă a două mișcări socio-politice de tineret, cunoscute sub numele de Skinheads și Nashi, care alcătuiesc imaginea regulilor și proceselor sociale hibridizate ale unei Europe de Est politice socio-structurale post-sovietice, locul unde generația post-Perestroika s-a găsit prinsă între nostalgicii imperiului și militanții pentru tranziția la democrație. Membrii mișcării de tineret Skinheads, mai actuale, precum cea studiată în această teză, provin dintr-o zonă post-sovietică, alături de alte partide de dreapta. Teza contribuie la explicarea diferenței dintre primii Skinheads, un fenomen al clasei muncitoare

care se aduna doar pentru a împărtăși un anumit tip de muzică, un stil vestimentar diferit, o pasiune pentru fotbal, și mișcarea Skinheads, care a devenit mai politizată și implicată în crime motivate de ură și conflicte etnice. Mișcarea Skinheads din Rusia post-sovietică este unul dintre cele mai agresive și violente răspunsuri la instabilitatea generată de dezintegrarea URSS și voi explica faptul că aceste două mișcări sunt simptome ale bolii, nu boala în sine. Mai mult, cercetarea contribuie la înțelegerea contextului ideologic, cultural, politic și economic al mișcării Skinheads și Nashi. În același timp, lucrarea ajută la înțelegerea forțelor care creează mobilizarea colectivă a tinerilor într-o societate post-comunistă controlată de o ideologie fascistă neoficială și de o ideologie care denigrează Occidentul și conceptul de democrație. Constatările contribuie la o mai bună înțelegere a tiparelor și dinamicii radicalismului de dreapta în acest climat de tranziție. Explicarea și evaluarea motivelor mobilizării colective în rândul tinerilor într-o societate în schimbare sunt componente esențiale pentru înțelegerea subiectului investigat. Aceste mișcări de extremă dreapta au o mentalitate centrată pe separarea dintre Noi versus Ei, care este un aspect fundamental al filosofiei mișcărilor Skinhead și Nashi. Pe baza viziunii lor asupra lumii, aceste grupuri trasează diviziuni între comunități cu calități civice/etnice diferite, ceea ce duce la infrațiuni motivate de ură și conflicte etnice. Semnificația acestei teze este de a oferi o analiză a ceea ce înseamnă mișcările de tineret Skinhead și Nashi pentru democrație, economia Rusiei post-sovietice și modul în care acestea și-au construit drumul spre dedemocratizare.

Am ales această temă pentru teza mea deoarece ideologia nazistă este un domeniu de interes pentru mine și am vrut să aduc în discuție un fenomen activ nu doar în Rusia, ci și în alte părți ale lumii. Motivul alegerii acestei teme pentru teza mea vine din dorința de documentare în legătură cu ideologia nazistă. Este, de asemenea, într-un fel, o continuare a tezei mele de disertație, în care am analizat tehnicile utilizate în propaganda nazistă prin intermediul discursurilor lui Joseph Goebbels. Problema pe care am ales-o să o examinez în această teză este puternic legată de ideologia nazistă, deoarece este o nouă generație, o nouă formă de nazism, neonazismul, o mișcare socio-politică al cărei scop este resuscitarea ideologiei naziste, reinstalând doctrina imperiului. Voi răspunde la întrebările mele de cercetare examinând societatea de criză a Rusiei post-sovietice, o societate în care naționalismul și xenofobia au creat un mediu favorabil dezvoltării.

Scopul este de a examina naționalismul și xenofobia prin prisma a două mișcări tinere: Mișcarea Skinheads Rusă și Mișcarea Politică de Tineret Nashi. Scopul este de a investiga principalii promotori care au dus la intensificarea xenofobiei și a naționalismului în rândul acestor adolescenți, având în vedere popularitatea lor în timpul instabilității societale din Rusia

din anii 1990. Cu toate acestea, cea mai semnificativă parte a acestei analize rămâne relevanța acestor două mișcări pentru societatea rusă. Ipoteza se referă la rolul pe care aceste două mișcări de tineret l-au avut în procesul de dedemocratizare din Rusia post-sovietică și la faptul că, în timpul procesului de dedemocratizare, aceste mișcări au dezvoltat mesaje, anunțuri, discursuri și activități atractive pentru tinerii ruși post-sovietici, pentru a le câștiga sprijinul și a-și transforma formele și structurile organizaționale într-un mod care să le permită să își atingă obiectivele. Am colectat date folosind o varietate de metode în timpul elaborării acestei lucrări. Procesul calitativ utilizat include un interviu cu un fost membru al mișcării Skinheads, utilizarea documentelor de pe site-ul mișcării Nashi și articole din reviste de specialitate. Prin metoda calitativă, am interpretat limbajul folosit de mișcarea Nashi pe site-ul lor web pentru a atrage cât mai mulți membri, mesajele fiind scrise cu majuscule, oferind o analiză detaliată a ceea ce doreau să transmită. Am analizat documentele mișcărilor analizate, cum ar fi grupurile mișcării Skinheads și site-ul web al mișcării Nashi, unde am putut analiza două broșuri. O altă metodă utilizată pentru a elabora această lucrare a fost interviul structurat realizat pe platforma VKontakte. Pentru acest studiu, am intervievat un fost membru al mișcării Skinheads despre perioada petrecută acolo, dar niciun fost membru al mișcării Nashi nu a fost de acord să-mi acorde un interviu. Alăturându-mă grupului Vkontakte și verificând site-ul web al mișcării Nashi, am reușit să contactez câteva persoane care făceau parte din mișcare, dar nu doreau să vorbească. Acest efort a depășit simpla colectare de date prin interviuri și analizarea documentelor menționate mai sus. Pentru a prezenta o imagine cuprinzătoare a mișcării Skinhead din Rusia lui Putin, am analizat statisticile compilate de centrul de cercetare a naționalismului și xenofobiei cu sediul la Moscova, centrul SOVA. Pe site-ul centrului, am putut analiza datele numerice care au apărut lunar cu privire la actele și atacurile xenofobe ale mișcării Skinheads, precum și evoluția actuală a mișcării în Rusia. Deși mișcarea nu mai este mediatizată pe scară largă, acțiunile sale sunt încă vizibile în Rusia. Primul capitol al acestei teze abordează o dezbateră teoretică prin analizarea și descrierea principiilor majore care constituie fundamentul mișcărilor Skinheads și Nashi. Termenul de naționalism necesită o analiză care începe cu procesul istoric de formare a statului, un proces care presupune că naționalismul provine din conceptul de națiune. De-a lungul ultimelor două secole, liderii au folosit o serie de strategii pentru a unifica grupurile sub un singur stat-națiune și, după aceste strategii, pentru a încorpora aceste grupuri sub un singur stat-națiune. Aceste grupuri au dezvoltat simboluri naționale, o identitate comună și expresii de loialitate față de liderii lor, toate acestea adus un puternic val naționalist. Potrivit istoricului Anthony D. Smith, naționalismul are cinci semnificații. Utilizările termenului „naționalism” indică formarea unei

națiuni, conștiința națională, limba și simbolurile unei națiuni, mișcarea socială și politică și imaginea naționalismului ca doctrină și/sau ideologie. Aceste semnificații dezvăluie procesele și trăsăturile specifice ale naționalismului și, cu toate acestea, presupun un sentiment național considerabil față de țara lor și, bineînțeles, față de liderul lor. Având în vedere teoria care întruchipează termenul de naționalism, conform tuturor cercetărilor mele, conceptul de xenofobie nu are o bază teoretică atât de largă încât să nu putem vorbi despre acest concept fără a lua în considerare termeni precum rasă, etnie, națiuni și antisemitism. Cu toate acestea, semnificațiile presupun un sentiment național considerabil față de țara lor și, bineînțeles, față de liderul lor. Bazat pe principiul solului și al sufletului, adică un atașament puternic care presupune o legătură strânsă cu locul în care individul s-a născut și a crescut, pământul ancestral. Toate aceste semnificații ale conceptului de naționalism sunt legate de tot ceea ce ține de trecutul unei națiuni. Un grup sau o mișcare organizată ar putea manifesta un grad ridicat de sentiment național, ar putea poseda simboluri naționale, mituri și ar putea împărtăși o limbă comună. Pe de altă parte, un grup sau o mișcare naționalistă va veni odată cu crearea propriei „lumi naționaliste” ca reacție împotriva schimbării care are loc în societate (o reacție împotriva globalizării) prin cercetări istorice, cântece, reviste culturale, literatură, activități, steaguri naționale care rezonază cu trecutul istoric (steagul Mișcării Imperiale Ruse, inspirat de steagul Rusiei Imperiale). În acest capitol, voi sublinia diverse tipuri de naționalism deoarece în literatura de specialitate putem găsi un număr destul de mare de forme pe care naționalismul le-a folosit de-a lungul timpului. Clasificarea lui Hans Kohn este cea mai relevantă; astfel, putem vorbi despre 9 tipuri de naționalism: iacobin, liberal (Risorgimento), integral, tradițional (conservator), civic, etnic, occidental-oriental, economic și extremist. Celălalt termen, „xenofobie”, este relativ nou, deoarece termenul de naționalism a apărut la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Există însă câteva exemple de sentimente xenofobice în Grecia Antică (denigrarea barbarilor și credința că cultura și poporul grec erau superioare tuturor celorlalte), de asemenea, romanii antici aveau această noțiune de superioritate față de alte națiuni, iar în acest capitol voi oferi o clasificare a xenofobiei. Dintr-o perspectivă socială și politică, xenofobia se manifestă prin împărțirea lumii între grupuri etnice și rase. Termenul de xenofobie este împărțit în două părți, și anume, xenofobia culturală și xenofobia imigranților. De-a lungul acestei teze, voi analiza și explica în detaliu aceste două componente care caracterizează xenofobia. Naționalismul este frecvent însoțit de xenofobie în cazul identificării unui inamic, a unei națiuni. Această mentalitate face parte din ceea ce psihologii numesc efectul SUA vs EI. Tendința indivizilor de a privi lumea socială în termeni de ingroup (noi) și outgroup (ei).

În acel capitol, voi prezenta utilizarea termenilor „națiune” și „naționalitate”/ *Oameni – Naționalitate*. În limba rusă, termenii „națiune” și „naționalitate”/ *oameni - naționalitate* sunt văzute într-un mod diferit față de sensul lor în engleză. În viziunea rusă asupra lumii, *oameni – naționalitate* sunt cele mai stabile concepte și cele mai ambigue. Termenul (*naționalitate*) este principala inovație a contelui Serghei Semionovici Uvarov. Pentru Uvarov, naționalitatea însemna o tradiție locală înrădăcinată în evoluția istorică a Rusiei, care lega politica de Biserica pentru a oferi ambelor stabilitate. Mai mult, voi analiza un concept adesea folosit de naționaliștii ruși, și anume Ideea Rusă, un concept care se află în centrul identității poporului rus. Pentru a înțelege mai bine identitatea și conștiința unui popor, analiza ideii de popor este importantă pentru a înțelege semnificația unui eveniment istoric. Ideea națională este strâns legată de identitatea, conștiința, demnitatea și unitatea națională a unui popor. Această idee națională domină conștiința unui popor și este cea care determină acțiunile, comportamentele și obiectivele specifice în timp de război.

Ultimul subcapitol se concentrează pe construirea sensului rusității/*Rusitate* și ce rol joacă acest concept în politica statului rus. Termenul de rusitate se bazează pe ideea creării unui stat național care să includă etnici ruși (care nu locuiesc pe teritoriul rus, dar ale căror rădăcini sunt în Rusia) și rușii care locuiesc pe teritoriul rus. De-a lungul timpului, acest concept de rusitate s-a metamorfozat într-un concept cheie nu doar cultural, ci și fizic. Acest lucru a dus la izbucnirea diferitelor forme de violență etnică, cea mai cunoscută fiind mișcarea skinhead. Al doilea capitol se concentrează pe contextul istoric din secolul al XIX-lea până în secolul XXI. Este o analiză a grupurilor de extremă dreapta care au existat în Rusia de-a lungul timpului, începând cu Black Hundred și continuând cu secolul al XXI-lea. Agravați de crize financiare, politice și socio-culturale, anii 1990 au fost plini de tulburări și violență, iar o creștere masivă a criminalității și corupției a fost o caracteristică distinctivă a anilor Elțin. Susținând în continuare utilizarea forței și crescând tensiunile dintre etnicii ruși și non-ruși, în special musulmanii din regiunile sudice ale Federației, Primul Război Cecen (1994-1996) a influențat puternic atitudinile naționaliste și rasiste ale multor ruși. De asemenea, este clar că situația socială și economică dificilă rezultată din tulburările anilor 1990 a alimentat focul, creând un mediu de fricțiuni sociale, încredere scăzută și intoleranță rasială crescândă, în special islamofobie, în urma Primului Război Cecen. Xenofobia și naționalismul au devenit pietrele de temelie ale mișcării skinhead, iar rădăcinile ideologiei lor sunt multiple.

Al treilea capitol se concentrează pe mișcarea skinhead naționalistă extremă și rolul acesteia în procesul de dedemocratizare. Mișcarea a apărut inițial ca un simptom al unor schimbări mai ample în societatea rusă după prăbușirea comunismului, făcând parte dintr-o

creștere generală a atitudinilor naționaliste și xenofobe în rândul populației în general. Mișcarea skinhead rusă era compusă din patru grupuri de adolescenți care imitau stilul (inclusiv capul ras și cizmele groase) și acțiunile (de obicei văzute ca naționaliști de extremă dreapta sau neonazisti care expuneau opinii antisemite și alte opinii rasiste) omologilor lor occidentali.

Referindu-mă la mișcarea de tineret Nași, analizez Rusia post-sovietică, în special Rusia sub conducerea lui Putin. În această perioadă, statul rus a cuprins trei categorii distincte, cum ar fi: naționalitatea oficială țaristă, naționalismul cultural și politic. Prima categorie stabilește criteriile în baza cărora celelalte două naționalisme (cultural și politic) dobândesc autonomie. Mișcarea de tineret Nași cuprinde toate aceste categorii de naționalism, membrii acestei mișcări nu au experimentat direct aceste perioade din istoria Rusiei (Imperiul Țarist și Uniunea Sovietică), identitatea lor politică și socială a fost influențată de diverși factori precum cărți, filme și poveștile familiei sau ale altor oficiali, fiind la o vârstă fragedă fiind ușor influențați de acești factori care au contribuit la formarea lor politică, toate acestea fiind alimentate de administrația prezidențială, care organiza tabere (tabere de vară la Seliger) și le promitea funcții importante în politică. Pe parcursul acestui capitol, voi examina mișcarea de tineret Nași prin idealurile pe care le vizează, inclusiv patriotismul și naționalismul. Mișcarea Nashi este un exemplu de astro-turfing (o acțiune care vizează ascunderea activității sponsorului sau sponsorilor unei organizații pentru a da impresia că membrii (în cazul mișcării Nashi, comisarul responsabil de activități/liderii activiști) sponsorizează și susțin organizația, mai degrabă decât altcineva). Aceste două mișcări sunt definite în primul rând de conceptele de naționalism și xenofobie. Pentru a defini și analiza noțiunile de naționalism și xenofobie, am folosit o carte scrisă de Hans Kohn, iar publicațiile lui Anthony Smith au oferit o bibliografie foarte semnificativă pentru înțelegerea și clasificarea conceptului de naționalism. Cărțile lui Marlene Laruelle m-au ajutat, de asemenea, să analizez naționalismul rus din diverse perspective. Mișcarea Skinheads, pe care am decis să o analizez, a câștigat multă atenție din partea presei din Rusia și Occident. Acest lucru mi-a oferit o gamă largă de surse bibliografice, inclusiv Hilary Pilkington, Elena Omelchenko și Albina Garifzianova, pe...*Skinhead-ii Rusiei. Explorarea și regândirea vieților subculturale* (2010). Acest studiu explorează mișcarea skinhead dintr-o perspectivă sociologică și o descrie ca aparținând unei clase necivilizate care folosește violența ca unic mijloc de exprimare și de atingere a obiectivelor sale. Deși mișcarea skinheads nu mai este la fel de vizibilă în Rusia ca la începutul anilor 2000, am reușit să adun câteva statistici privind vandalismul și violența etnică împotriva non-rușilor. Numărul acțiunilor xenofobe este mai mic astăzi decât era între 1990 și 2000, cu ajutorul unor surse precum Alexandr Verkhovsky și Galina Kozhenikova, „Antisemitismul în Rusia: ianuarie-

septembrie 2006”, și Centrul de Cercetare SOVA. *Naționalismul și xenofobia rusă din ianuarie până în noiembrie 2024* Spre deosebire de mișcarea Skinheads, mișcarea politică de tineret Nashi (cunoscută și sub numele de Putinjugend) nu a primit la fel de multă atenție din partea cercetătorilor. Documentele utilizate în capitolul dedicat analizei mișcării Nashi m-au ajutat să înțeleg ideologia, idealurile și obiectivele acestei mișcări de tineret. Cu ajutorul acestor studii, am putut exemplifica și explica pe larg relația dintre cele două mișcări de tineret și să fac comparații și asemănări între mișcărilor Skinheads și Nashi, care la prima vedere par a fi diferite, dar a fost necesară o analiză mai aprofundată pentru a vedea că cele două sunt destul de similare, în special în ceea ce privește ideologiile abordate.

Bibliografie

Agursky, Mihail (1987). *The Third Rome: National Bolshevism in the USSR, USA*: Westview Press.

Alexandrova, Anastasia, and Raymond Struyk (2007). "Reform of In-Kind Benefits in Russia: High Cost for a Small Gain", *Journal of European Social Policy*. Vol. 17. No.2.

Althusser, Louis (1971). "Ideology and Ideological State Apparatuses". *Lenin and Philosophy and Other Essays*, Monthly Review Press.

Ambrosio, Thomas (2009). *Authoritarian Backlash: Russian Resistance to Democratization in the Former Soviet Union*. Farnham: Ashgate.

American Psychological Association. <https://dictionary.apa.org/us-versus-them-effect>

Anderson, Barbara and Brian Silver (1984). "Equality, Efficiency, and Politics in Soviet Bilingual Education Policy: 1934-1980". *American Political Science Review*. Vol.78. No.4, pp.1019-1039.

Anderson, Benedict (2006). *Imagined Communities*, New York: Verso.

Андреев, Александр (1999). *История государственной власти в России*, Москва: Белый волк.

Андреев, Дмитрий (2021). «Наша основная миссия — изменить образование в России». Первое областное. <https://www.1obl.ru/news/ekonomika/dmitriy-andreev-nasha-osnovnaya-missiya-izmenit-obrazovanie-v-rossii/>

"Antisemitism as Perceived by the Jewish Population of Russia" (2018). Levada Center, Moscow.

"Anti-Semitism in Russia. Russian disinformation and inspiration of anti-Semitism", Info OPS Polska, 2020, <https://infoops.pl/anti-semitism-in-russia-russian-disinformation-and-inspiration-of-anti-semitism/>

Armstrong, Terence (1958). *The Russians in The Arctic: Aspects of Soviet Exploration and Exploitation of the Far North 1937-1957*, London: Routledge.

Arnold, Richard (2016). *Russian Nationalism and Ethnic Violence. Symbolic violence, lynching, pogrom, and massacre*. New York: Routledge.

Arslaner, S. Ömer (2022). "Reviewing the Theories of Nationalism: Historicizing, Classifying and Inquiring the Conceptualization", *Lectio Socialis*, Vol.6, No. 2.

Aspaturian, Vernon (1968). "The Non-Russians Peoples". *Prospects for Soviet Society*. New York: Praeger, pp.143-198.

Atwal, Maya and Edwin Bacon (2012). "The Youth Movement Nashi: Contentious Politics, Civil Society, and Party Politics". *East European Politics*. Vol.28. No.3.

Avrutin, M. Eugene (2022). *Racism in Modern Russia. From The Romanovs to Putin*. London: Bloomsbury Academic.

Back, Les (2002). "Wagner and power chords: skinheadism, white power music and the internet". *Out of Whiteness: Color, Politics, and Culture*. Chicago: University of Chicago Press.

Back, Les, John Solomons and Michael Keith (1998). "Racism on the internet: mapping neo-fascist subcultures in cyberspace". *Nation and Race: The Developing Euro-American Racist Subcultures*. Boston: Northeastern University Press.

Baertschi, Bernard, and Kevin Mulligan, *Naționalisme, București: Nemira*, 2010.

Бакунин, А. Михаил (1888). *Русским, Полским и всем славянским друзьям*. Женева: М.Элпидине.

Bekus, Nelly (2010). *Struggle over identity. The Official and Alternative Belarusianess*. Budapest: CEUP collection.

Беликов, Сергей (2009). *Бритоголовые: всё о скинхедах: эксклюзивные материалы*. Москва: Издательский центр РГГУ.

Belov, Oleg (2008). "Nashi versus Nazi: Anti-Fascist Activity as a Means of Mass Youth Mobilization in Contemporary Russia". *Anthropology of East Europe Review*. Vol. 26. No.2.

Beehner, Lionel (2024). "Russian Duma To Strengthen Pro-Kremlin Youth Movements", 2024, <https://fmso.tradoc.army.mil/2024/russian-duma-to-strengthen-pro-kremlin-youth-movements/>.

Beissinger, Mark (2002). *Nationalist Mobilization and the Collapse of the Soviet State*. New York: Cambridge University Press.

Бердяев, Николай (2008). *Русская идея*. Париж: Переизд.

Berger, Peter and Thomas Luckmann (1966). *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. New York: Anchor Doubleday.

Bickford, Kiley (2014). "Nationalism in the French Revolution of 1789", Doctoral Thesis, Honors College, Maine.

"Birth of Sergey S. Uvarov, Minister of Education of the Russian Empire", Presidential Library, <https://www.prilib.ru/en/history/619510>

«Битва за сердца и умы молодежи», АПН, 2007, <http://www.apn-nn.ru/537573.html>

Bolaffi, Guido (2003). *Dictionary of race, ethnicity, and culture*. USA: Sage Publications Ltd.

Brown, S. Timothy (2004). "Subcultures, pop music and politics: skinheads and Nazi Rock in England and Germany", *Journal of Social History*, Vol.38, No.1.

Brundy, Yitzhak (2000). *Reinventing Russia*. Massachusetts: Harvard University Press.

Buchacek, Douglas (2006). "NASHA Pravda, NASHIE Delo: The Mobilization of the Nashi Generation in Contemporary Russia". *Democracy and Human Rights*. http://cgi.unc.edu/uploads/media_items/nasha-pravdanashe-delo-the-mobilization-of-the-Nashi-generation-in-contemporaryrussia

Carrère d'Encausse, Hélène (1979). *Decline of an Empire*. New York: Newsweek Books.

Carrère d'Encausse, Hélène (1993). *The End of the Soviet Empire: the Triumph of the Nations*. New York: Basic Books.

Clair, Jean (2008). *From Humboldt to Hubble. The Cosmos and Modern Art*, Paris: L'Échope.

Clarke, John (1973). *Football hooliganism and the skinheads*. Birmingham: Centre for Contemporary Cultural Studies, University of Birmingham.

Coalson, Robert (2005). "Running Against Washington", Radio Free Europe. <https://www.rferl.org/a/1057827.html>

Cohen, Roger (2022). "The Making of Vladimir Putin". *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2022/03/26/world/europe/vladimir-putin-russia.html>

Cohen, Phill (1972). "Subcultural Conflict and the Working-class Community". *Working Papers in Cultural Studies*. No.2. Birmingham: Centre for Contemporary Cultural Studies, University of Birmingham.

Cohn, Norman (1966). *Warrant for Genocide: The Myth of the Jewish World-Conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion*. London: Serif Publishing.

Collins Dictionary. <https://www.collinsdictionary.com/submission/17330/Eurasianism>

Constantini, Anthony (2024). "Reforging the Russian World: Gorbachev, Putin, and Russian Nationalism", *American Affairs Journal*, Vol.III, No.2. <https://americanaffairsjournal.org/2024/05/reforging-the-russian-world-gorbachev-putin-and-russian-nationalism/>

Cottle, Lauren. "Jacobins in the French Revolution", *European History Study Guide*, <https://study.com/academy/lesson/who-were-the-jacobins-definition-history.html>.

Dafinger, Johannes and Florin Moritz (2022). *A Transnational History of Right-Wing Terrorism: Political Violence and the Far Right in Eastern and Western Europe since 1900*. London: Routledge.

Deane, E.Stephen (1990). "Russian Nationalism as a Political Force". Meeting Report. Kenan Institute for Advanced Russian Studies. Vol. VII, No.13.

"Для жителей СНГ упростят процедуру получения российского гражданства" Интерфакс (2014). <https://www.interfax.ru/russia/361446>

Douglas, Mary (1966). *Purity and Danger. An analysis of the concepts of pollution and taboo*. London: Routledge.

Dugin, Alexandr (1996). *Mysteries of Eurasia*. Moscow: Arctogeia.

Дугин, Александр (2014). *Горизонты нашей революции: от Крыма до Лиссабона*.

Дугин, Александр <https://paideuma.tv/video/seminar-12-vechnost-i-mnozhestvennost-vremen-temporalnaya-priroda-veshchey#/?playlistId=0&videoId=0>

Dungaciu, Dan (2003). *Elita interbelică: Sociologia românească în context european*. București: Mica Valahie.

Dunlop, John (1993). *The Rise of Russia and the Fall of the Soviet Empire*. New Jersey: Princeton University Press.

Dunlop, John (1988). "The Contemporary Russian Nationalist Spectrum". Radio Liberty Research Bulletin. Special Edition December 19.

Dunlop, John (1990). "The Return of Russian Nationalism". Journal of Democracy. Vol.1. No.3.

Dunlop, John (1991). "Russian Nationalism Today: Organizations and Programs". Nationalities Papers. Vol.XIX. No.2.

Edenborg, Emil (2017). Politics of Visibility and Belonging: From Russia's Homosexual Propaganda Laws to the Ukraine War. England, Abingdon: Routledge.

Эремин, Виктор (2012). «С кем и за кого Борюца Нашии и Местные? », Российская Федерация Сегодня, объем 18.

Farin, Klaus (1999). Skinhead: A Way of Life: Eine Jugendbewegung stellt sich selbst dar. Berlin: Thomas Tilsner.

Finkel, Evgeny and Yitzhak Brundy (2012). "Russia and the Color Revolutions". Democratization. Vol.19. No.1.

Fish, Steven (2017). "The Kremlin Emboldened". Journal of Democracy. Vol.28. No.4.

Freidin, Gregory (1939). "Romans into Italians. Russian National Identity in Transition". Stanford Slavic Studies. Vol.7.

Frith, Simon (1983). Sound Effects: Youth, Leisure, and the Politics of Rock. London: Constable.

Fritscher, Lisa (2022). "What is Xenophobia?", Verywell Mind. <https://www.verywellmind.com/xenophobia-fear-of-strangers-2671881#toc-types-of-xenophobia>.

Galeotti, Mark (2019). We Need to Talk About Putin: How the West Gets Him Wrong. London: Penguin.

Gellner, Ernest (1983). Nations and Nationalism. Oxford: Blackwell.

Gelman, Vladimir (2024). "Paving the Way for Violence. The Constitutional Crisis of 1993 and Russia's Political Trajectory", On Matter Constitutional, <https://verfassungsblog.de/paving-the-way-for-violence/>

Gennadyevich M. Konstantin and Zhdanova Irina Vadimova (2020). "Philosophy and Policy: The Russian Philosophy of the Silver Age in the Situation", Journal of Complementary Medicine Research, Vol.11, No.2.

"General Hate Symbols", Anti-Defamation League, 2007, <https://www.adl.org/resources/hate-symbol/14-words>

Global Security: Russia – Second Report of Session 2007-2008. London: The Stationery Office Limited. <https://www.gov.uk/government/publications/second-report-of-the-foreign-affairs-committee-session-2007-to-2008-global-security-russia-government-response>

Gorham, Michael (2011). "Virtual Russophobia. Language Policy as Soft Power in the new Media Age". Digital Icons.Studies in Russian, Eurasian and Central European New Media. No.5.

Goșu, Armand (2022). Putin obsesia imperiului. București: Polirom.

Градировский, Сергей (2010). «Репатриация как моральный долг». Миграция. Объем XXI, Но.2.

Грамота. <https://gramota.ru/meta/gosudarstvennik>

Griffin, Roger (1991). The Nature of Fascism. New York: Routledge.

Griffin, Roger (2003). "From slime mould to rhizome: an introduction to the groupuscular right". Patterns of Prejudice. Vol.37. No.1.

Grigas, Agnia (2016). Beyond Crimea: The New Russian Empire. Connecticut: Yale University Press.

Гринко, А. Иван (2014). «Социальный портрет сетевого расизма в Рунете (по данным социальных сетей)» в Россия – не Украина: современные акценты национализма, Москва: СОВА Центр, 2014.

Groom, Nick (2007). The Union Jack: The Story of British Flag, London: Atlantic Books.

Группа Коловрат. <https://www.nomorelyrics.net/ru/song/9360.html>

Группа Коловрат. <https://www.nomorelyrics.net/ru/song/9360.html>

Gudkov, Lev (2006). "Xenophobia: Past and Present". Russia in Global Affairs. No.1.

Гудков, Лев (2004). Негативная идентичность. Москва: Новое Литературное Обозрение, ВТСОМ-А.

Gurung, Roshan (2023). "Ideoscape: The flow of idea", Meaningful view. <https://www.meaningfulview.com/2023/01/globalization-ideoscape.html>

Haus, Charles (2015). Comparative Politics – Domestic Responses to Global Challenges. Ninth Edition. Stanford: Cengage Learning.

Hayes, Carlton (1926). Essays on Nationalism. New York: Macmillan.

Heller, Regina (2008). "Russia's Nashi Youth Movement: The Rise and Fall of a Putin-Era Political Technology Project". Russian Analytical Digest. Vol.50. No.8.

Hemment, Julie (2017). Occupy Youth! State-mobilized connection in the Putin era (or, what was Nashi and what comes next?). Massachusetts: University of Massachusetts Amherst.

Hesmondhalgh, David (2005). "Subcultures, scenes, or tribes? None of the above", Journal of Youth Studies, Vol.8, No.1.

Hnidzo, Vladimir and Eva (2014). History of Russia from St. Vladimir to Vladimir Putin, West Virginia University of Public Health.

Holt, Richard (2007). "Putin Accuses Britain of Colonial Thinking". The Telegraph. <https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1558374/Putin-accuses-Britain-of-colonial-thinking.html>

Hosking, Geoffrey, and Robert Service (1998). Russian Nationalism Past and Present. Great Britain: Macmillan Press Ltd.

«Иерархия движения скинхедов», Альтруизм, 2000,
<https://altruism.ru/sengine.cgi/13/61/5/5/6?page=&print=1%3E>

Isaac Benjamin (2004). *The Invention of Racism in Classical Antiquity*. USA: Princeton University Press.

Иванов, Андрей (2007). «Россия для Русских. Правые и националисты конца XIX-начала XX-в». Русская линия.

Ильин, Иван (1950). “Что сулит миру расчленение россии?”, Православие.ру, <https://pravoslavie.ru/2444.html>

Jackson, D. William (2016). “Fascism, Vigilantism, and the State: The Russian National Unity Movement”. *Problems of post-communism*. Vol.46. No.1. pp.34-42.

Jackson, Patrick (2006). “Living with race hate in Russia”. BBC News. <https://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4737468.stm>

Jaffrelot, Christophe (2013). *For a theory of nationalism*, Centre d'études et de recherches internationales SciencesPo.

Jaskułowski, Krzysztof (2010). “Western (civic) versus Eastern (ethnic) Nationalism. The Origins and Critique of the Dichotomy”, *Polish Sociology Review*, Vol.3, No.10.

Kappeler, Andreas (2001). *The Russian Empire: A Multi-Ethnic History*. Harlow: Longman.

Kaufmann, Eric (2004). *Rethinking Ethnicity: Majority Groups and Dominant Minorities*. New York: Routledge.

Kehily, Mary Jane and Anoop Nayak (2006). “Gender undone subversion, regulation and embodiment in the work of Judith Butler”. *British Journal of Sociology of Education*. Vol.27. No.4.

Khubova, Daria and Vitaly Chernetsky (1993). “The Case of the Russian Archives: An Interview with Iurii N. Afanasev, *Slavic Review*, Vol.52, No.2.

Киреевский, Иван Васильевич (1979). О характере просвещения Европы и о его отношении к просвещению России, https://azbyka.ru/otechnik/Ivan_Kireevskij/o-haraktere-prosvesheniya-evropy-i-o-ego-otnoshenii-k-prosvesheniyu-rossii/

Knight, Nick (1982) “Skinhead”, London: Omnibus Press.

Коган, Григорий (2013). «Проблему демографии и России решит репатриация». Демоскоп. <https://www.demoscope.ru/weekly/2013/0549/gazeta020.php>

Kohn, Hans (1946). *The Idea of Nationalism*. New York: Macmillan.

Kohn, Hans (1960). *Pan-Slavism: Its History and Ideology*. New York: Vintage.

Kolsto, Pal and Helge Blakkisrud (2016). *The New Russian Nationalism. Imperialism, ethnicity, and authoritarianism 2000-2015*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Конституция Российской Федерации, <http://www.constitution.ru/10003000/10003000-6.htm>

Kotkin, Stephen (2016). “Russia’s Perpetual Geopolitics: Putin Returns”. *Historical Pattern Foreign Affairs*. Vol.95. No.3.

Кочеров, Сергей (2014). «Русский мир. Возможные цели самоопределения». Вестник Нижегородского Университета. Объем 1.

Kürti, László (1998). "The emergence of post-communist youth identities in Eastern Europe: from communist youth, to skinheads, to national socialists and beyond". Nation and Race: The Developing Euro-American Racist Subcultures. Boston: Northeastern University Press.

Laclau, Ernesto. (1990). New Reflections on the Revolution of Our Times. London & New York: Verso.

Laine, Veera (2021). Nationalism as an Argument in Contemporary Russia. Four Perspectives on Language in action, Helsinki: The Finnish Society of Science and Letters.

Laqueur, Walter (1993). Black Hundred. The Rise of the Extreme Right in Russia, New York: HarperCollins.

Laqueur, Walter (2015). Putinism: Russia and Its Future with the West. New York: St.Martin's Press.

Larson, Edward (2009). "The Reception of Darwinism in the Nineteenth Century: A Three-Part Stories", Science and Christian Belief, Vol.21, No.1.

Laruelle, Marlene (2019). Russian Nationalism. Imaginaries, Doctrines, and Political Battlefields, New York: Routledge.

Laruelle, Marlene (2015). "The Russian World. Russia's Soft Power and Geopolitical Imagination". Center of Global Interests Papers. Washington: Center of Global Interests.

Laruelle, Marlene (2008). Russian Eurasianism: An Ideology of Empire. Washington DC: Woodrow Wilson Center Press.

Laruelle, Marlene (2012). Russian Nationalism, Foreign Policy, and Identity Debates in Putin's Russia. New Ideological Patterns after the Orange Revolution, Stuttgart: Ibidem-Verlag

Laruelle, Marlene (2012). Russian Nationalism, Foreign Policy, and Identity Debates in Putin's Russia. New Ideological Patterns after the Orange Revolution, Stuttgart: Ibidem-Verlag

Laruelle, Marlene (2014). "Negotiating History: Memory Wars Near Abroad and the Pro-Kremlin Youth Movements". Marlene Laruelle (Ed.). Russian Nationalism, Foreign Policy and Identity Debates in Putin's Russia – New Ideological Patterns after the Orange Revolution. Stuttgart: Verlag.

Laruelle, Marlene (2012). "Larger, Higher, Farther North...Geographical Metanarratives of the Nation in Russia", Eurasian Geography and Economics, Vol.53, No.5.

Laruelle, Marlene (2015). Russian Analytical Digest, Zurich: Centre for Security Studies, nr. 165.

Lassila, Jussi (2014). The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia II. The Search for Distinctive Conformism in the Political Communication of Nashi, 2005-2009. Germany, Stuttgart: Ibidem-Verlag.

Lassila, Jussi (2011). "Making Sense of Nashi's Political Style. The Bronze Soldier and the Counter-Orange Community". Demokratizatsiya: The Journal of Post-Soviet Democratization.

Левада, Юрий (2005). Ищем человека. Социологические очерки 2000-2005. Москва: Новая Издательство.

Leonova, Anastasia (2009). "Electoral choice, cultural capital, and xenophobic attitudes in Russia 1994-2006". Marlene Laruelle (eds.) Russian Nationalism and the National Reassertion of Russia. London and New York: Routledge.

Light, Margot (2000). "Nationalism and identity in the former Soviet Union". METU Studies in Development. Vol.27. No.3. London: Department of International Relations, pp.301-319.

Лихачев, Вячеслав (2002). Нацизм в Росий. Москва: Панорама Центр.

Лимонов, Эдуард (1998). Анатомия Героя, Смоленск: Русич.
<https://znamlit.ru/publication.php?id=1053>

Longman Dictionary, <https://www.ldoceonline.com/dictionary/nation>

Lozada, Carlos (2022). "How to read Vladimir Putin?". Washington Post.
<https://www.washingtonpost.com/outlook/2022/03/03/putin-essays/>

Malinova, Olga (2020). "Framing the Collective Memory of the 1990s as a Legitimation Tool for Putin's Regime". Problems of post-communism. Vol.60. No.3.

Mandelbaum, Michael (1991). The Rise of Nations in the Soviet Union. American Foreign Policy and the Disintegration of the USSR. New York: Council on Foreign Relations.

Mankoff, Jeffrey (2011). Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics. Lanham: Rowman&Littlefield.

Mann, Michael (2012). The rise of classes and nation-state 1760-1914. Voll. II, Los Angeles: University of California.

March, Luke (2012). "Nationalism for Export? The Domestic and Foreign-Policy Implications of the New Russian Idea". Europe-Asia Studies. Vol.64. No.3.

Markov, Andrei (2009). "Behind the Estonia Cyberattacks", Radio Free Europe Radio Liberty.
https://www.rferl.org/a/Behind_The_Estonia_Cyberattacks/1505613.html

McCann, A. Bronwyn (2017). "Civic Culture: Scotland's Struggle for its Political Interests", Virginia, 2017.

Merriam-Webster dictionary, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/Slavophilism>

Merkel, H. Peter, and Leonard Weinberg (1997). The Revival of Right-Wing Extremism in the Nineties. Portland: Frank Cass.

Metelev, Artem (2024). (A member and spokesperson of the State Duma), posted on Telegram (a social messaging app) from 2 September 2024. <https://t.me/artemmetelev/7162>.

Mezhuev, Boris (2014). "The Russian World Is Coming to Europe". Valdai Discussion Club.
https://valdaiclub.com/a/highlights/the_russian_world_is_coming_to_europe/?sphrase_id=1665925

Mijnssen, Ivo (2014). The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia I. Back to Our Future! History, Modernity, and Patriotism according to Nashi 2005-2013. Germany, Stuttgart: ibidem-Verlag.

Михайловна, Светлана (2017). Русский Мир, Каноническая Территория и Святая Русь: Соотношение Понятий. Минск: Академии управления при Президенте Республики Беларусь.

Minogue, R. Kenneth (1967). Nationalism. UK: Methuen Publishing Ltd.

Mișcoiu, Sergiu (2006). Formarea națiunii. O teorie socio-constructivistă, Cluj-Napoca: Fundația pentru Studii Europene, p.130.

Moore, David (1994). The Lads in Action: Social Process in an Urban Youth Subculture. Aldershot: Arena.

Moore, Jack (1993). Skinheads: Shaved for Battle: A Cultural History of American Skinheads. Madison and London: Popular Press.

Мороз, Эвгении (2004). «История Мертвой воды от страшной сказки к Большой политике: политическое неоязычество в постсоветской России». Московские новости.

Motyl, Alexander (2001). Encyclopedia of Nationalism. San Diego: Academic Press.

Nashi's website. <https://web.archive.org/web/20120313182043/http://nashi.su/manifest>

"Nashi Office Closed over Foreign Funding", The Moscow Times, 2011, <http://www.themoscowtimes.com/news/article/nashi-office-closed-over-foreign-funding/450244.html>

"Народ". Интелнет. https://www.emory.edu/INTELNET/esse_narod.html

"Народ". Электронная библиотека ИФ РАН. <https://iphlib.ru/library/collection/newphilenc/document/HASH3d2ea45e4294a99c279a3d>

"Nationalist and fascist parties in Russia", Centre for Russian Studies, 1997,

<https://web.archive.org/web/20070930155535/http://www.nupi.no/cgi-win/Russland/krono.exe?1081>

Newman, Gerald (1997). The Rise of English Nationalism. A cultural history, 1740-1830. USA: Palgrave Macmillan.

Nowak, David (2006). "Nashi Won't Take Tea with Brenton". The Moscow Times. <http://www.themoscowtimes.com/sitemap/free/2006/9/article/nashi-wont-take-tea-with-brenton/202300.html>

Nye, Joseph (2008). "Public Diplomacy and Soft Power," The Annals of the American Academy of Political and Social Science 616, no. 1.

«Обукновенный фашизм», Kommersant, 2005, <http://www.inosmi.ru/stories/01/05/29/2996/235818.html>

Okara, Andrei (2007). "Sovereign Democracy: A New Russian Idea or a PR Project?". Russia in Global Affairs. Vol.5. No.3.

O'Loughlin, John, Gerard Toal and Vladimir Kolosov (2017). "Who identifies with the Russian World? Geopolitical attitudes in southeastern Ukraine, Crimea, Abkhazia, South Ossetia, and Transnistria". Eurasian Geography and Economics. Vol.57. No.5. USA: Routledge Taylor & Francis Group.

Ostbo, Jardar (2016). "Securitizing spiritual moral values in Russia". *Post-Soviet Affairs*. Vol.33. No.3.

Oushakine, Sergey (2009). *Patriotism of Despair. Nation, War, and Loss in Russia*. London: Cornell University Press.

"О русском козмизме". Русский козмизм. <https://cosmizm.ru/o-russkom-kosmizme/>

Oxford Learner's Dictionaries.
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/nationalism?q=nationalism>

Paabo, Heiko (2008). "War of Memories: Explaining Memorials War in Estonia". *Baltic Security&Defense Review*. No.10.

Паин, Эмил (2004). *Этнополитический маятник: динамика и механизмы этнополитического Процессов в Постсоветской Росий*. Москва: РАН.

Pajnik, Mojca and Petra Lesjak-Tušek (2022). "Observing Discourses of Advertising: Mobitel's Interpellation of Potential Consumers". *Journal of Communication Inquiry*. Vol. 26. No.3.

Pasynkova, Veronika (2005). "The Communist Party in Contemporary Russia: Problems of Transformation. Perspectives on European Politics and Societies". *Journal of Intra-European Dialogue*. No.2.

Peyrouse, Sebastien (2013). "Former Colonists on the Move: The Migration of Russian-Speaking Populations". Marlene Laruelle (ed.). *Migration and Social Upheaval as the Face of Globalization in Central Asia*. London: Brill.

"Песков рассказал о зашкаливающем рейтинге Путина", Лента.ру, <https://lenta.ru/news/2014/03/07/rating/>

Pilkington, Hilary, Elena Omelchenko, and Albina Garifzianova (2010). *Russia's skinheads. Exploring and Rethinking Subcultural Lives*. New York: Routledge.

Pilkington, Hilary (2012). "Xenophobic Youth Groups in Vorkuta, Russia: Skinheads", *Grupés Ir Aplinkos*, Issue 2.

Plamenatz, John, (1976). *Karl Marx's Philosophy of Man*, London: Clarendon Press.

Ploky, Serhii (2022). *Lost Kingdom: A History of Russian Nationalism from Ivan the Great to Vladimir Putin*. Great Britain: Penguin Books.

Potichnyj, Peter (1992). *Ukraine and Russia in their Historical Encounter*. University of Alberta: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press.

Presidential Library. <https://www.prilib.ru/en/history/619724>

Pringle, Heather (2011). *The Master Plan: Himmler's Scholars and the Holocaust*, New York: Harper Perennial.

Putin, Vladimir (1999). "Russia at the Turn of the Millennium". *Независимая газета*. <https://anonymus.ro/2020/04/russia-at-the-turn-of-the-millennium-by-vladimir-putin/>

Пушкин, Александр (1951). *Собрание сочинений в десяти томах*, Москва: Издательство Академии Наук СССР.

Путин, Владимир (2015). «Выступление Президента Российской Федерации В.В.Путина на Конгрессе соотечественников». http://old.naslednie.ru/politvnt/19_44/article.php?art=24

“Putin’s Asymmetric Assault on Democracy in Russia and Europe: Implications for U.S.National Security”, Government Publishing Office, 2018, <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CPRT-115SPRT28110/html/CPRT-115SPRT28110.htm>

Распутин, Валентин. (1991). "Близкий свет издалека". <https://www.rusobschina.ru/2010-08-25-18-51-29/3024-2014-10-15-10-09-11>

Renan, Ernest (1992). What is a nation? Paris: Presses-Pocket.

Riasanovsky, Nicholas (1959). Nicholas I and Official Nationality in Russia 1825-1855. Berkeley: University of California Press.

“ROAR: Youth at Seliger Camp Use Nazi Symbols to Portray Ideological Enemies” (2010). Russia Times. <https://www.rt.com/politics/roar-seliger-installation-scandal/>

“Rock Against Communism: A Visual Database of Extremist Symbols, Logos and Tattoos” (2018). Anti-Defamation League. <https://www.adl.org/resources/hate-symbol/rock-against-communism>

Rumer, Eugene, Richard Sokolsky, and Paul Stronski (2021). “Russia in the Arctic. A Critical Examination”, Carnegie Endowment for International Peace, <https://carnegieendowment.org/research/2021/03/russia-in-the-arctica-critical-examination?lang=en>

Russian Embassy in Washington DC (2015). <http://www.russianembassy.org/node/1854.14:4712.01.2015>

“Russia is defending traditional family values against ‘genderless and infertile’ Western tolerance, Putin says”, National Post, 2013, <https://nationalpost.com/news/russia-is-defending-traditional-family-values-against-genderless-and-infertile-western-tolerance-putin-says>

“Russian Nationalism and Xenophobia in March 2024”, SOVA Research Center, <https://www.sova-center.ru/en/xenophobia/news/releases/2024/04/d47075/>

Sakharov, Andrei (1998). “The Main Phases and Distinctive Features of Russian Nationalism”, Geoffrey Hosking and Robert Service (eds.), Russian Nationalism Past and Present, Great Britain: Macmillan Press Ltd.

Sakwa, Richard (2008). Russian Politics and Society. New York: Routledge.

Schindwein, Simone (2007). “Neo-Nazis on the march in Moscow”. Spiegel. <https://www.spiegel.de/international/world/neo-nazis-on-the-march-in-moscow-we-russians-are-part-of-the-white-race-a-515380.html>

Schmidt, Matthew (2005). “Is Putin Pursuing a Policy of Eurasinism?”. Demokratizatsiya. No.1.

Secu, Elena (2022). Revoluția contaminată. Ideea rusă și noua politică internațională a Kremlinului (1925-1953). Târgoviște: Cetatea de Scaun.

- Sedgwick, Mark (2004). *Against the Modern World*, New York: Oxford University Press.
- Sharafutdinova, Gulnaz (2014). "The Pussy Riot affair and Putin's demarche from sovereign democracy to sovereign morality". *Nationalities Papers*. Vol.42. No.4.
- Shevel, Oxana (2011). "Russian Nation-building from Yeltsin to Medvedev: Ethnic, Civic or Purposefully Ambiguous?" *Europe-Asia Studies*. Vol.63.
https://www.researchgate.net/publication/232974387_Russian_Nation-building_from_Yel'tsin_to_Medvedev_Ethnic_Civic_or_Purposefully_Ambiguous
- Shevel, Oxana (2012). "The Politics of Citizenship Policy in Post-Soviet Russia". *Post-Soviet Affairs*. Vol.28. No.1.
- Shenfield, Stephen (2001). *Russian Fascism: Traditions, Tendencies, Movements*. New York: M.E.Sharpe.
- Shevtsova, Lilia and Vladislav Inozemtsev (2017). "What is Putinism?". *Journal of Democracy*. Vol.4. No.4.
- Shlapentokh, Dmitry (2006). *Russia between East and West: Scholarly Debates on Eurasianism*. Boston: Brill.
- Сидибё, Пьер (2007). «Наши намерены пикетировать посольство Эстонии до Победы». <https://www.rg.ru/2007/05/03/nashi.html>
- Sieyès, Emanuele (2019). *Qué es el Tercer Estado? precedido de Ensayo sobre los privilegios*, Madrid: Alianza.
- Simakova, Marina (2018). "Russian Cosmism: A Foretaste of Revolution", *e-flux Journal*.
<https://www.e-flux.com/journal/88/176018/russian-cosmism-a-foretaste-of-revolution/>
- Slezkine, Yuri (1994). *Arctic Mirrors: Russia and the Small Peoples of the North*. New York: Cornell University Press.
- Slezkine, Yuri (1994). "The USSR as a Communal Apartment, Or How a Socialist State Promoted Ethnic Particularism". *Slavic Review*. Vol.53. No.2.
- Smith, Anthony (2003). *Nationalism and Modernism: A critical survey of recent theories of nations and nationalism*. London: Routledge.
- Smith, Anthony (2010). *Nationalism*. USA: Polity Press.
- Smith, Anthony (1991). *National Identity*. England: Penguin Books of London.
- Snyder, Louis (1984). *Macro-nationalism: A History of the Pan-Movements*. Connecticut: Greenwood Press.
- Соколов, Михаил (2006). «Национал-большевистская партия: идеологическая эволюция и политический стиль». *Русский национализм: идеология и настроение*. Москва: СОБА Центр.
- Soroka, Michael (2006). "A study in the Slavophile Ideology of Aleksei Khomiakov". Senior Honors Thesis, Ohio State University.
- Spencer, Timothy Michael. *The development of Russian Nationalism under Gorbachev (1985-1991)*. Doctoral Thesis. University of London: School of Slavonic and East European Studies.

Sperling, Valerie (2012). "Nashi Devushki: Gender and Political Youth Activism in Putin's and Medvedev's Russia". Post-Soviet Affairs. Vol.28. No.2.

Spolsky, Bernard (1986). Language and Education in Multilingual Settings, England: Multilingual Matters Ltd.

Sreevatsa, Vika. "Nations, National Identity and Nationalism", Defence Research and Studies, 2022, <https://dras.in/nations-national-identity-and-nationalism/>

Становаяа, Татьяна (2005). «Молодежные организаций в современной Росий». Политком.ру. <https://politcom.ru/320.html>

Stalin, Iosif (1918). "Light from the East". Works. Vol.4.

Стенин, Андрей (2007). «Если мы откроем двери, они вас поубивают». Газета.ру. http://www.gazeta.ru/2007/04/28/oa_237922.shtml

Stepanic, Stan (2009). The Symbolism of Russian Neo-Paganism. Charlottesville, VA, March.

Stroke, Gale (1974). "Cognition and the Function of Nationalism", The Journal of Interdisciplinary History, Vol.4, No.4, <https://www.jstor.org/stable/202711?origin=crossref>.

Сурков, Владислав (2006). «Суверенитет - это политический синоним конкурентоспособности владислав сурков». Политнвука.ру. <http://www.politnauka.org/library/public/surkov.php>

Synavsky, Andrei (1993). "Russian Nationalism". Radio Liberty Research Bulletin. New York.

Чекулин, Никита Сергеевич (2011). Березовский – Ни Своя Игра, Петербург: Питер.

Чивиликин, Владимир (1892). «Память». Роман Газета. Но.17. Москва: Кудожественная Литература.

Шнирельман, Виктор (2015). Арийский миф в современном мире. Москва: Академия.

Шнирельман, Виктор (2007). Чистильщики московских улиц: скинхеды, СМИ и общественное мнение. Москва: Академия.

Шнирелман, Виктор (1994). Чистилшчики московский улиц. Москва: Наука.

Щедровицкий, П.Г. (2000). «Русский мир. Возможные цели самоопределения». Независимая газета. <https://www.shkp.ru/lib/publications/25>

“Энциклопедия свастичных символов”, Слава.cy. <https://slawa.su/nasledie/svastika.html>

Яковлева, Елена (2020). “Трудно ли любить Россию во времена моды на русофобию”, Российская Газета, <https://rg.ru/2020/09/01/trudno-li-liubit-rossiiu-vo-vremena-mody-na-rusofobiiu.html>

“Tallinn Tense After Deadly Riots”, BBC News, 2007, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/6602171.stm>

Tamir, Yael (1991). "The Right to National Self-Determination" Refugee Scholarship: The Cross-Fertilization of Culture. Vol.58. No.3.

Тарасов, Александр (2000). «Порождение реформ: бритоголовые, они скинхеду». Свободная мусль. Vol. XIX. No.4.

Тарасов, Александр (1999). "Skinheads ou naturel". Неприкосновенный запас. Vol.5. No.7.

Терещенко, Даниил (2016). «Снова ложные друзья переводчика или россияне и русские».

<https://web.archive.org/web/20160811171326/http://www.tereschenko.info/rossiyane-i-russkie/>

The Editors of Encyclopaedia (1999, September 1). Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/narodnost>

The Editors of Encyclopaedia (2013, March 3). Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/Slavophile>

The Editors of Encyclopaedia (2023, February 16). Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/mir-Russian-community>

"The Sounds of Hate. The White Power Music Scene in the United States in 2012", Anti-Defamation League, 2016, <https://www.adl.org/resources/report/sounds-hate>

"The New Russian Cult of War", The Economist, 2022, <https://www.economist.com/briefing/2022/03/26/the-new-russian-cult-of-war>

Thom, Françoise (2018). Putin și Putinismul, București: Humanitas.

Тишков, В.А. (2015). «Россияне». Большая российская энциклопедия.

Torun, Nevzat (2021). "Soviet Nationality Policy: Impact on ethnic conflict in Abkhazia and South Ossetia", Karadeniz Araştırmaları, Vol. XVIII, No. 70.

Trotsky, Leon (1960). Literature and Revolution. MI: The University of Michigan Press.

Umland, Andreas (2005). "Concepts of fascism in contemporary Russia and the West". Political Studies Review. Vol. 3. No.1.

Umland, Andreas (2009). "Image dilemmas of the post-Soviet Russian extreme right: a hermeneutic explanation of the stagnating performance of ultra-nationalist parties under Yeltsin and Putin", paper presented at National Identity in Twentieth-Century Eurasia conference, New College, Oxford, 22-24 March 2009.

"Union of Councils of Former Soviet Jewry", Bigotry Monitor, 2000-2009, <https://www.ucsj.org/>

Van Herpen, Marcel (2015). Putin's Wars – The Rise of Russia's New Imperialism, Washington: Rowman & Littlefield Publishers.

Varga, Mihai (2008). "How political opportunities strengthen the far-right: understanding the rise in far-right militancy in Russia", Europe-Asia Studies, Vol.60, No.4.

Verkhovsky, Alexandr and Galina Kozhenikova (2006). "Anti-Semitism in Russia: January-September 2006". www.sova-center.ru/en/xenophobia/conference-papers/2006/10/d9301.

“В Таллине демонтировали памятник советскому Воину-освободителю”, Лента.ру, 2007, <https://lenta.ru/news/2007/04/27/tallinn4/>

“В комплексе «Дом Державина» прошла встреча Владимира Путина с представителями российской интеллигенции”, Президент Росий, 2006, <http://www.kremlin.ru/events/president/news/36733>

Верковский, Александр (2005). Цена ненависти: национализм в Росий и противодействие расистским преступлениям. Москва: Сова Центр.

Вяжемский, Пётр (1984). Эстетика и Литературная Критика, Москва: Искусство

Vihavainen, Timo (2000). Nationalism and Internationalism. How did Bolsheviks Cope with National Sentiment? Helsinki: Chulospirainen.

Vital, David (1999). A People Apart: The Jews in Europe 1789-1939. United Kingdom: Oxford University Press.

Volin, Lazar (1970). A century of Russian agriculture. From Alexander II to Khrushchev. United States: Harvard University Press.

Vujacic, Veljko (2007). “Stalinism and Russian Nationalism: A Reconceptualization”. Post Soviet Affairs. Vol.23. No.2.

Walderman, Anselm (2007). “The Nashi Movement: Russian Youth and the Putin Cult”. Spiegel Online. <https://www.spiegel.de/international/world/the-nashi-movement-russian-youth-and-the-putin-cult-a-514891.html>

Weinberg, Robert (2008). “The Russian Right Responds to Revolution: Visual Depictions of Jews in the Black Hundred Press in Post-1905 Russia”. Swarthmore College Works.

Wimmer, Andreas (1997). “Explaining xenophobia and racism: A critical review of current research approaches”. Ethnic and Racial Studies. Vol.20.

Wimbush, Enders (1979). “The Russian Nationalist Backlash”. Survey. Vol.24. No.3.

Yanov, Alexander (1988). “Russian Nationalism as the Ideology of Counterreform”. Research Bulletin.

Young, George (2012). The Russian Cosmists: The Esoteric Futurism of Nikolai Feodorov and His Followers. Oxford: Oxford University Press.

Zakharov, Nikolay (2012). Race and Racism in Russia. London: Palgrave Macmillan.

Зайончковский, П.А. (1925). Писма К.П.Победоносцева к Александру III, объем.1, Москва.

“Значение слова ЛИЧНОСТЬ в Большой советской энциклопедии, БСЭ”, Словар.сб. <https://slovar.cc/enc/bse/2013036.html>

Zaslavsky, Victor (1992). “The evolution of separatism in Soviet society under Gorbachev”. G.W.Lapidus, V.Zaslavsky & P.Goldman (eds.). From Union to Commonwealth: Nationalism & Separatism in the Soviet Republics. CUP.